



A budapesti építőipari szakmák ipartestületei, az Építőmesteri Képzettség megvizsgálására szervezett bizottságának hivatalos lapja

**ELŐFIZETÉSI ÁRAK:**  
 Egész évre 12 pengő, félévre 6 pengő  
 Egyes szám ára 0.80 P — Postacsekkszám 49197  
 Hirdetési díj: %<sub>m</sub>-kint 0,20 pengő

**FELELŐS SZERKESZTŐ:**  
**DR. FABIÁN GÁSPAR**

**SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL**  
**BUDAPEST, I, MÉNESI ÚT 7/c**  
 TELEFON Lá 4—41  
 Automatáról előbb 582—20 tarcsázandó

## A fővárosi autonómia és a műszaki világ

Minden újságolvasó ember előtt fel kellett tűnnie, hogy abban a nagy vitában, mely a fővárosi autonómia körül a parlamentben folyik, a legkeményebb ellenállást műszaki férfiak tanusítják, a legsúlyosabb, legmegdönthetlenebb érvek a fővárosi autonómia mellett, a nemzetgyűlés két kiválóságának, *Petrovác* Gyulának és *Buday* Dezsőnek ajkairól hangzanak el. És leszögezhetjük, hogy nem nyomtalanul és hatás nélkül.

A mérnökember képesítésénél fogva sokkal mélyebben és tisztábban látja a baj gyökerét s ha nem is tudja magát csavaros nyelven kifejezni, az igazság megítélésénél és eldöntésénél szava számottevő. Ezt látjuk a fővárosi autonómia parlamenti csatájánál is.

A mérnökember nem igen szeret politizálni, mert kenyere az alkotó munka; de ez nem jelenti azt, hogy sorsdöntő kérdésekben a mérnöki tisztánlátás és logika hallgasson. Különösen akkor, midőn a szóban forgó ügy nagymértékben érinti a műszaki világ életfeltételeinek kérdését, mint az autonómia kérdésében is.

Mert igenis nekünk lehet szavunk a főváros ügyeinek miként való fordulásá eldöntésénél. Nem csak, mert talán a legnagyobb adófizetői vagyunk szeretett metropolisunknak, hanem sokkal inkább azért, mert ami szép, ami szembetűnő, ami személtelket elragadó, ami nagy és monumentális e világváros arculatán, amit büszkén mutogatunk a magyaroknak és idegeneknek egyaránt: az a mi munkánk gyümölcse, a technikusok alkotása. Tehát nem kell nekünk hátul szégyenkeznünk, mikor Budapestünk jövőjéről van szó.

De legyünk őszinték és szerények. Hogy fővárosunk oly szép, ami tagadhatatlan, annak érdemét, mi technikusok, teljes mértékben a magunk számára ki nem sajátít-

hatjuk. Mert hiába vannak itt a legzseniálisabb építőművészek, a legkitűnőbb mérnökök, ha nincs irányító megbízójuk, ha nincs egy alkotó szellem, mely a rendelkezésre álló erőket összefogja providenciális céljainak keresztülviteléhez.

Igen, ez szükséges. Oly irányító hatalom, mely tudja mit akar, mely nem kapkod ide-oda, a konjunktúrák szerint, mely céltudatos biztonsággal jelöli ki a teendőket és készíti elő az ahhoz szükséges eszközöket. Mely nemcsak szükségből és kényszerűségből (a rendelkezésre álló pénz unszoló nyomására), hanem igenis *szeretettel végzi kötelességét*, mint a jó szülő gyermekével szemben, hogy örüljön az eredmények láttán és büszke legyen azokra és az elért sikerekből új törekvésekre, új meglátásokra, új alkotási lehetőségekre kapjon impulzust és ihletet.

Egy közömbös szerv erre képtelen. Egy általános hatalom, mely előtt egyforma az ország minden községe és lakója, ezt a működést *egy város* érdekében, legyen az bár az ország fővárosa, alig fogja kifejteni tudni. Az iparkodni fog az egész országban fellépő szükségleteket kielégíteni. És mert itt mindegyik közületnek politikai exponens áll a háta mögött, mely a kérést szorgalmazza választói érdekében, bizony sokszor a hatalom, mely politikusaitól függ, kénytelen deferálni jobb meggyőződése ellenére és nem azt cselekedni, ami szükséges, hanem ami politikai opportunitásnak látszik.

Ily mentalitással — és ez a politikáé, — nagyot, szépet, marandandót alkotni nem lehet. Ezzel a tehertétellel a vállon, mely súlyos ballaszt az ideálmus léggömbjén, nagy célok, nagy alkotások, sokszor látszólag nem jövedelmező, hanem esztétikai létesítmények keresztülvitele lehetetlen.

Elismerjük, hogy sokaknak személtel szúr a főváros látszólagos gazdagsága, főként a vidék látszólagos sze-

# Központi fűtés Tóth Imre és Társa

V., Katona József u. 3. Telefon: 223-93

egészségügyi berendezések, szelelőztetés, vízvezeték, csatornázás, épületbádogos stb. munkák

# EGRI ÉS FIA Dr. EGRI ISTVAN

okl. gépészmérnök / Budapest, VII, Rottenbiller u. 28 / Telefon: J. 318-01

Központi fűtés,  
vízvezeték  
csatornázás

génysege mellett. És felmerül azonnal az örök önzés szava, hogy el kell venni tőle és annak adni, aki jobban rászorul. Azonban legyünk igazságosak.

A főváros közönséges befektetéseinél a saját jövedelmeit szokta felhasználni, a saját verítékének eredményeit fordítja szebb épületekbe, jobb utakba, világításba, közlekedésbe, kultúrintézményekbe, melyek a vidék szemét elkápráztatják és sokszor irigységre adnak okot. A főváros népe éppen úgy megadja adóját az államnak, mint a vidék, sőt a teljesítőképesség legfőbb határáig felfokozva, tehát nem érheti az a vád, hogy nem vett részt az állam terheinek elviselésében. Hogy azonfelül a fővárosnak, saját lakóhelyének adott filléreit, a főváros szükségleteinek kielégítésére, annak szebbé és nagyobbá tételére óhajtja fordítani, ez jogos, természetes és becsületos követelés. Ez ellen a vidék nem tiltakozhatik.

Mert a vidéknek is módjában áll, a fővárosi példa szerint, fejlődni, szépülni, a maga keretei között. Ehhez azonban óriási fegyelmelzettség, hihetetlen munka és szorgalom szükséges, hogy t. i. a mindennapi szükségleteken felül oly feleslegek álljanak rendelkezésre, melyből a másodlagos szükségleteket, sőt ezeken felül a luxus-szükségleteket is kielégíteni lehessen.

A főváros dolgozó népe valamiként más, mint a vidék derék, de lassúbb ütemű, nyugodtabb tempójú, így boldogabban élő emberei. Drága ára van a szép, kényelmes berendezésű fővárosnak. Azt meg kell szolgálni néhez, emberfeletti munkával, melyhez hasonlóhoz a falu népe csak aratáskor van szokva.

Igen, akár Párizst, Berlint, Londont vesszük, vagy szép fővárosunkat, itt már hajnalban megindul az idegtépő munka és tart napestig. Minden reggel megfigyelem 6—7 óra között a pesti utcát, a kocsi- és villamosforgalmat. Mindenki fut, szalad, lohol a dolga után. És ugyanezt látjuk este 6 és 7 óra között, mikor a munkahelyeket elhagyja az irígyelt budapesti nép. Tévedés azt hinni, hogy csak a kézimunkásokra áll ez. Nem! Így él Budapest népének 90%-a. De így él Párizs is és a többi metropolis. Minden nagyváros népe. Igaz, hogy van esti élet is. De mi az a néhány száz ember, a dolgozók, a robotolók százezreire képest. Helytelenül ítéli meg a fővárost az, ki az éjjeli mulatók néhány züllöttjéből von ítéletet az összesekre nézve.

*Hogyha a falu népe — tisztelet a kivételnek, amely ott is gazdagszik és boldogul, — az egész éven át ugyanannyit dolgoznék, mint a pesti embernek muszáj, megválnának a vidék képe.*

Minden ezen fordul meg. *A munkán.* És lehetséges az, hogy vannak — és sokan vannak, — akik egy életen át robotolnak hajnaltól napestig és mégis szegények maradnak. Azonban ők is tagjai annak a nagy együttesnek, mely a főváros neve alatt ismert, melynek minden tagja hozzájárul a jobb, a szebb, az emberibb megélhetés lehetőségéhez és ezen felül az emberibb élet kialakulásához is. Mert még az a legszegényebb munkás is élvezi a főváros szépségeit, élvezi legalább vasárnap a főváros ligeteinek, erdeinek enyhet adó és felüdítő balsamát és azokat a számtalan örömeiket, melyeket a főváros lakóinak szorgalma és áldozatos munkája révén szerzett meg.

Mi lenne itt, ha jönne a politika és azt mundáná: Én ráteszem a kezemet azokra a javakra, melyek főváros a tiéd. Én fogok ezentúl a jövedelmeid elosztásánál állani és annyit adok és annak adok, amennyit és a ki- nek politikai bölcsességem jónak ítélem.

Te csak húzd az ígát, dolgozz és robotolj és szerezz

sokat, hogy legyen nekem miből osztogatni. Hisz oly sok szegény közület van az országban, mely legfontosabb szükségleteit sem tudja kielégíteni, *majd ha marad, abból építs palotákat.*

És itt kapcsolódik be a mi érdekünk, a *technikusok érdeke* ebbe a nagy kérdésbe. A magyar falunak, földbirtoknak nincs szüksége, fájdalom, a képzett technikusra. Nem fordulnak hozzájuk ügyes-bajos dolgaikban. Csak a városok és elsősorban a főváros.

De boesánat. *A mi rendünk a technikusok rendje és élni akar!* Joga van az élethez. Megszerezte e jogát néhez, kemény munkával, tehát kell, hogy a társadalom ezt a réteget tisztelje és megbecsülje. De elsősorban, hogy kenyeret adjon neki.

Ha a politikai hatalom ráfekszik a fővárosra és autonómiáját megsemmisíti vagy illuzóriussá teszi, akkor ez a műszaki világnak, a fővárosban és fővárosból élő mérnökök, építészek, építőmesterek és vállalkozók személynének megnyomorítását jelenti. Mert mecénás nélkül nincs művészet, alkotó fórumok nélkül nincs technikusvilág, *gúzsbakötöttség mellett nincs szabad, fejlődő, diadalmos élet.*

A főváros vezetősége a multban és jelenben megmutatta, hogy szereti ezt az új, ezt a szép, ezt a magyar nagy metropolist és mindent megtesz, hogy az még szebb, még tetszetősebb, modernebb legyen, méltó ahhoz a sorrendhez, melyben nagyságánál, szépségénél fogva a világ nagyvárosai között helyet foglal.

Ezt bürokratizmussal elérni és fenntartani nem lehetett volna és a jövőben sem lesz lehetséges. Csak szeretettel. A főváros vezetőségének és közönségének egységes, szabad és fennkölt közreműködésével. Nem paranesszóra, hanem a szív, a lélek sugallatára.

Hisszük és valljuk, hogy Budapest nagygyá, széppé, boldoggá, dicsővé esakis autonómiájának esorbítatlan fentartásával, jogainak érintetlen gyakorlásával, elhatározásainak tiszta függetlenségével fejlődhet ki és juthat el arra a magaslatra, mely őt nemesak multjánál fogva, de népünk kiválóságánál és nagyrahitottságánál fogva is megilleti.

Dr. Fábrián Gáspár.



## KRÓNIKA



**Műmellékletünk.** Lapunk mai számához Műmellékletet csatolunk, *Reischl* Gusztáv pompás Notre Dames de Sion sashegyi új rendházának háromszínyomatú távlati képét. *Reischl* Gusztáv eme műalkotása nemesak építészeti szempontból elsőrangú, hanem városrendezésileg is kifogástalan, mert a nagyszabású épületet úgy helyezi be a Sashegy formáiba, hogy szinte hozzásimul a környezethez és tagozottságával iparkodik annak minden formáit követni. Így adott *Reischl* fenti épületével egy új, szép és sikerült városképet Budapestnek.

**A Mérnöki Kamara közgyűlése.** Tizenegyedik közgyűlését tartotta a Budapesti Mérnöki Kamara *Kossalka* János dr. műegyet. tanár, orsz.-gyűl. képviselő elnökletével. Az elnöki megnyitó után *Thoma* Frigyes titkár előterjesztésére szavazás alapján határozatként kimondotta az elnök, hogy a hatósági mérnöki állások közvetítését a jövőben a Kamara fogja intézni. *Thoma* titkár jelentésében többek közt felemlítette, hogy a református egyház közelmultban több templomának építését egy hollandi — nem is mérnök — állampolgárra bízta s a kamara ügyészenek közbenjárására ígéretet kapott arra vonatkozóan,